

**Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny
Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza
we Wrześni**

Spis treści

- 1. Podstawy prawne szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego**
- 2. Wstęp**
- 3. Misja szkoły**
- 4. Sylwetka absolwenta**
- 5. Cele ogólne**
- 6. Struktura oddziaływań wychowawczych**
- 7. Kalendarz uroczystości szkolnych**
- 8. Harmonogram działań wychowawczych**
- 9. Zasady ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego**

Aneks

Procedury postępowania nauczycieli Liceum Ogólnokształcącym im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni w sytuacjach zagrożenia

1. PODSTAWA PRAWNA:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny bieżący
- Statut Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni

2. WSTĘP

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy.

Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem

- dotychczasowych doświadczeń szkoły;
- zebranych od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycji dotyczących głównych problemów oraz kierunków pracy w obszarze wychowywania i profilaktyki w szkole i środowisku, w
- przeprowadzonej diagnozy oczekiwań uczniów, rodziców wobec szkoły, w celu wspólnego ustalenia celów i zadań programu
- przeprowadzonej diagnozy sytuacji wychowawczej, opiekuńczej, zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi, uzależnieniami w szkole i środowisku, działalnością uczniów w cyberprzestrzeni;
- przeprowadzonej analizy czynników chroniących i czynników ryzyka;
- przewidywanych zmian w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

Program realizowany będzie przez wszystkich wychowawców i nauczycieli przedmiotów we współpracy z dyrekcją, ze specjalistami: pedagogiem, doradcą zawodowym, higienistką szkolną oraz rodzicami uczniów, a także z instytucjami i organizacjami wspierającymi zadania wychowawcze i profilaktyczne.

Podstawowym celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

3. MISJA SZKOŁY

Liceum Ogólnokształcące im. H. Sienkiewicza we Wrześni tworzone przez podmiotowo traktujących się nawzajem: uczniów, rodziców i nauczycieli, powołane jest po to aby: przekazywać rzetelną wiedzę o otaczającym świecie i wspierać rodziców oraz współdziałać z nimi w procesie wychowania ich dzieci oraz służyć uczniom doświadczeniem pedagogicznym i życiowym w duchu przyjaźni, zaufania i tolerancji. Jako społeczność szkolna chcemy kreować

wychowanków na ludzi mądrych, zdrowych, praworządnych, odpowiedzialnych, wrażliwych, poszukujących dobra, prawdy i piękna. Szkoła pomaga także we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym oraz zapewnia młodzieży pomoc psychologiczną i pedagogiczną. Misją Liceum jest również przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Główną dewizą naszej szkoły jest dobro ucznia.

4. SYLWETKA ABSOLWENTA

Dążeniem naszej szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny

Będziemy dążyć, aby wychowankowie kończący szkołę:

- byli odpowiedzialni za słowa i czyny,
- byli tolerancyjni i wrażliwi na potrzeby innych,
- posiadali kulturę osobistą,
- umieli rozwiązywać konflikty i porozumiewać się z innymi ludźmi,
- byli ambitni, kreatywni, odważni i samodzielni,
- szanowali historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- byli wierni wartościom ogólnoludzkim i chrześcijańskim,
- umieli odkrywać i rozwijać swoje zdolności i zainteresowania
- korzystali z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,
- szanowali życie, zdrowie i środowisko naturalne
- posiadali wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych,
- podejmowali odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych

5. CELE OGÓLNE

- **Działalność wychowawcza** w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:
 - fizycznej
 - psychicznej
 - społecznej
 - aksjologicznej

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta,
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój zajmują ważne miejsce,
- 3) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych,
- 4) wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- 5) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji społecznych
- 6) wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów,
- 7) kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym,
- 8) przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej,

- **Działalność edukacyjna** w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania substancji uzależniających i psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów,
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,
- 4) kształtowanie u uczniów umiejętności krytycznego myślenia i asertywnego zachowania, wspomaganie w podejmowaniu właściwych decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,

5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych objawów używania substancji uzależniających i psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,

- **Działalność informacyjna** w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1) dostarczenie nauczycielom i rodzicom lub opiekunom aktualnych informacji na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu substancji uzależniających i psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych,

2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów i ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania substancji uzależniających i psychoaktywnych,

3) przekazanie uczniom, rodzicom lub opiekunów oraz nauczycielom informacji na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,

4) informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią.

- **Działalność profilaktyczna** w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną lub środowiskową są w wyższym stopniu narażeni na wystąpienie zachowań ryzykownych,
- wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania substancji uzależniających i psychotropowych lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania te obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu przez uczniów substancji uzależniających i psychoaktywnych, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych,
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, o którym mowa w art. 71b ust. 1b ustawy o systemie oświaty, działań z zakresu przeciwdziałania używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.

Najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- rozbudzanie poczucia patriotyzmu, szacunku dla kultury i tradycji narodowych, regionalnych i szkolnych. Jesteśmy Wielkopolanami, Polakami, Europejczykami.
- kształtowanie odpowiedzialności za życie i zdrowie swoje i innych,
- rozwijanie samorządności, praworządności, tolerancji i wzajemnego szacunku,
- uświadamianie zagrożeń współczesnego świata, sposoby unikania ich i właściwej na nie reakcji,
- dbanie o własne otoczenie i kształtowanie postaw proekologicznych.
- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,

- promowanie zdrowego stylu życia,
- kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
- zwalczanie zjawiska nikotynizmu wśród młodzieży
- motywowanie uczniów do nauki i systematycznego uczęszczania na zajęcia szkolne
- zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych
- zapobieganie spożywaniu alkoholu
- zapobieganie przemocy i agresji
- zapobieganie niebezpieczeństwom związanym z nadużywaniem komputera, Internetu, telefonów komórkowych i telewizji,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów,
- uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem.

6. STRUKTURA ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

Dyrektor szkoły:

- diagnozuje sytuację wychowawczą w szkole i rozpoznaje zagrożenia
- nadzoruje realizację zadań zawartych w programie wychowawczo-profilaktycznym
- monitoruje prace wychowawców klas, nauczycieli i pedagoga szkolnego, zwłaszcza realizację podstawy programowej w zakresie promocji zdrowia, w tym zdrowia psychicznego
- wyznacza osoby odpowiedzialne za realizację zadań
- inspiruje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- stwarza warunki do działania w szkole wolontariuszy i organizacji, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej, opiekuńczej i innowacyjnej szkoły,
- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- nadzoruje zgodność działania szkoły ze statutem, w tym dba o przestrzeganie zasad oceniania, praw uczniów, kompetencji organów szkoły,

Pedagog szkolny:

- podejmuje działania wynikające z programu wychowawczo-profilaktycznego w stosunku do uczniów i rodziców
- diagnozuje sytuację opiekuńczo-wychowawczą szkoły i rozpoznaje zagrożenia

- koordynuje realizację działań profilaktyczno-wychowawczych
- prowadzi zajęcia profilaktyczne i psychoedukacyjne dla uczniów, obejmujące zagadnienia zdrowia fizycznego, zdrowego stylu życia i zdrowia psychicznego
- obejmuje pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów wymagających wsparcia, indywidualnych działań wychowawczych i posiadających specjalne potrzeby edukacyjne
- interweniuje w sytuacjach trudnych wychowawczo i kryzysowych, w celu zapobiegania demoralizacji, zaburzeniom psychicznym (w tym samobójstwom)
- zabiega o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- wspiera rodziców w dziedzinach profilaktycznych i wychowawczych, upowszechnia wśród nich wiedzę pozwalającą na podnoszenie kompetencji wychowawczych

Rada pedagogiczna

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą Rodziców ,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością
- uczestniczy w realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego,
- uczestniczy w ewaluacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego.

Nauczyciele – wychowawcy

- diagnozują sytuację opiekuńczo-wychowawczą i rozpoznaje zagrożenia
- rozpoznają problemy, dotyczące poszczególnych uczniów i podejmuje działania, mające na celu ich rozwiązanie
- realizują zadania wychowawczo-profilaktyczne we współpracy z rodzicami
- dbają o bezpieczeństwo i akceptację uczniów w klasie, zapobiega wykluczeniu
- budują prawidłowe relacje z uczniami, oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu
- upowszechniają wśród uczniów wiedzę na tematy prozdrowotne, w tym dotyczące zdrowia psychicznego
- dokonują ewaluacji swoich działań i w miarę potrzeb modyfikuje
- są członkami zespołu wychowawców i wykonują zadania zlecone przez przewodniczącego zespołu,
- oceniają zachowanie uczniów swojej klasy, zgodnie z obowiązującymi w szkole procedurami,

- współpracują z innymi nauczycielami uczącymi w klasie, rodzicami uczniów, pedagogiem szkolnym oraz specjalistami pracującymi z uczniami o specjalnych potrzebach,
- podnoszą własne kompetencje wychowawcze, uczestnicząc w szkoleniach, mających na celu edukację zdrowotną i kształtowanie postaw (wg rocznego harmonogramu szkoleń)

Rodzice

- uczestniczą w diagnozie potrzeb uczniów w zakresie wychowawczo-profilaktycznym
- biorą udział w tworzeniu programu wychowawczo-profilaktycznego
- systematycznie i aktywnie współpracują ze szkołą – dyrekcją, wychowawcami, pedagogiem szkolnym i nauczycielami
- wspierają działania profilaktyczne i wychowawcze szkoły
- biorą udział w spotkaniach i szkoleniach, pozwalających na poszerzenie wiedzy i podnoszenie kompetencji wychowawczych
- dbają o dobro swego dziecka i całej społeczności szkolnej
- rada rodziców uchwała w porozumieniu z radą pedagogiczną program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Samorząd uczniowski

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- współpracuje z Zespołem Wychowawców i Radą Pedagogiczną,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,

7. KALENDARZ UROCZYSTOŚCI SZKOLNYCH

- uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego – wrzesień 2018
- dzień ucznia klas pierwszych – wrzesień 2018
- Dzień Edukacji Narodowej – październik 2018
- Narodowe Święto Niepodległości - listopad 2018
- połowinki – listopad 2018
- Liceum Potrafi – grudzień 2018
- szkolne i klasowe spotkania opłatkowe – grudzień 2018

- studniówka – styczeń 2019
- Festiwal Piosenki Obcojęzycznej – marzec 2019
- pożegnanie maturzystów – kwiecień 2019
- szkolne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja – maj 2019
- Dzień Patrona Szkoły – czerwiec 2019
- Dzień Sportu – czerwiec 2019
- zakończenie roku szkolnego – czerwiec 2019

9. ZASADY EWALUACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- 1) obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
- 2) analizę dokumentacji,
- 3) przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- 4) rozmowy z rodzicami,
- 5) wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
- 6) w analizie przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Program wychowawczo-profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni w dniu

.....